

ARBOCATALOGUS

TRANSPORT EN LOGISTIEK

Zeecontainervervoer

20 november 2018

INHOUDSOPGAVE

1. ARBOCATALOGUS	3
Toepassingsgebied.....	3
Looptijd	3
Evaluatie	3
Beschikbaarheid	3
Afwijken	3
Wettelijke grondslag	3
Weging maatregelen.....	3
Vaststelling	3
2. ZEECONTAINERVERVOER.....	4
Inleiding	4
Wettelijke grondslag	4
Maatregelen.....	5

1. ARBOCATALOGUS

Toepassingsgebied

Deze Arbocatalogus is van toepassing op werkgevers en werknemers die vallen onder de cao voor het beroepsgoederenvervoer over de weg. Voor de sector verhuur van mobiele kranen is een aparte Arbocatalogus opgesteld.

Looptijd

De Arbocatalogus heeft een looptijd van vijf jaar en gaat in op 20 november 2018.

Evaluatie

Tegen het einde van de looptijd wordt de inhoud van de Arbocatalogus geëvalueerd. Bepaald wordt of aanpassingen of wijzigingen op onderdelen van de Arbocatalogus zijn gewenst. Een evaluatie kan vervroegd worden uitgevoerd op verzoek van één van de sociale partners.

Beschikbaarheid

De Arbocatalogus is vrij toegankelijk op de website van het Sectorinstituut Transport en Logistiek. (www.stlwerkt.nl)

Afwijken

Het is een werkgever toegestaan om op een andere manier invulling te geven aan de wettelijke bepalingen uit de Arbowet dan beschreven in deze Arbocatalogus. Hij dient aan te tonen dat minimaal eenzelfde niveau van beheersmaatregelen conform de arbeidshygiënische strategie, op het gebied van veilig en gezond werken wordt bereikt.

Wettelijke grondslag

De Arbocatalogus beschrijft op welke wijze werkgevers en werknemers invulling geven aan de wettelijke bepalingen uit de Arbowet. De wettelijk grondslag wordt per onderwerp aangegeven.

Weging maatregelen

De in de Arbocatalogus opgenomen maatregelen zijn technisch, economisch en organisatorisch haalbaar. Ze worden ingedeeld in drie categorieën, waarbij de arbeidshygiënische strategie is gevolgd:

Drie sterren maatregel :	Blootstelling aan het arbeidsrisico wordt voorkomen door een bronaanpak
Twee sterren maatregel:	Blootstelling aan het arbeidsrisico wordt beperkt door technische en als dit niet mogelijk is of onvoldoende bescherming biedt, door organisatorische maatregelen
Een ster maatregel:	Blootstelling aan het arbeidsrisico blijft aanwezig, maar de werknemer wordt beschermd tegen de mogelijke gevolgen.

Vaststelling

De Arbocatalogus is vastgesteld op 20 november 2018. Namens Transport en Logistiek Nederland hebben de heren Van Dijk, Ewals en Van Aggelen ondertekend, voor FNV Fransport de heer Groen voor CNV Vakmensen de heer Van Rijssel.

2. ZEECONTAINERVERVOER

Inleiding

Zeecontainervervoer betreft het vervoeren van diverse typen van zeecontainers over de weg van en naar de havens en de aflever- of ophaaladressen. Indien afgesproken is tussen werkgever Zeecontainervervoer en ontvanger opent de chauffeur de deuren van een gesloten container en assisteert bij het laden en lossen van de inhoud van de tankcontainer.

Wettelijke grondslag

De Arbocatalogus beschrijft op welke wijze werkgevers en werknemers invulling geven aan de wettelijke bepalingen uit de Arbowet.

- Voorlichting en onderricht
 - Arbowet Artikel 8
- Persoonlijke Beschermingsmiddelen
 - Arbobesluit Artikel 8.1 (algemene vereisten persoonlijke beschermingsmiddelen)
 - Artikel 8.2 (keuze persoonlijke beschermingsmiddelen)
 - Artikel 8.3 (beschikbaarheid en gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen)
- Gevaarlijke stoffen
 - Arbobesluit Artikel 3.5g (gevaar voor verstikking, bedwelming, vergiftiging, brand of explosie)
 - Artikel 4.1 (definities en toepassingen)
 - Artikel 4.2 (zorgplicht, maatregelen en nadere voorschriften risico inventarisatie en evaluatie)
 - Artikel 4.3 (grenswaarden)
 - Artikel 4.4 (arbeidshygiënische strategie)
 - Artikel 4.5 (ventilatie)
 - Artikel 4.6 (voorkomen van ongewilde gebeurtenissen)
 - Artikel 4.7 (maatregelen bij ongewilde gebeurtenissen)
 - Artikel 4.10 d (bijzondere bepalingen inzake voorlichting en onderricht)
 - Artikel 4.11 t/m 4.23 (aanvullende voorschriften)
- Fysische factoren
 - Arbobesluit Artikel 6.1-6.2 (temperatuur en luchtverversing)
 - Artikel 6.6-6.11 (lawaai)
 - Artikel 6.11a- 6.11e (trillingen)
- Fysieke belasting
 - Arbobesluit Artikel 5.2 (voorkomen van gevaren)
 - Artikel 5.3 (bespreken gevaren en risico-inventarisatie en -evaluatie)
 - Artikel 5.4 (ergonomische inrichting)
 - Artikel 5.5 (voorlichting)
- Valgevaar
 - Arbobesluit Artikel 3.16 (voorkomen valgevaar)
- Knellen, pletten, gevaar geraakt te worden door vallende voorwerpen
 - Arbobesluit Artikel 3.17 (voorkomen gevaar getroffen worden door voorwerpen, vloeistoffen of gassen)
- Aanrijdgevaar
 - Arbobesluit Artikel 3.2 (algemene vereisten)

Maatregelen

1. Voorlichting, instructie en toezicht

Voorlichting, instructie en toezicht beperkt de mogelijke gevolgen van de arbeidsrisico's bij Zeecontainervervoer; het is een twee sterren maatregel.

De zorg voor goede arbeidsomstandigheden is een verantwoordelijkheid van de werkgever. Hij creëert de voorwaarden om veilig en gezond te kunnen werken en de werknemer maakt gebruik van de mogelijkheden die de werkgever biedt. Om dit laatste uit te voeren dient de werknemer op de hoogte te zijn van het arbeidsrisico, de mogelijke gevolgen en hoe ermee om te gaan in de dagelijkse praktijk. Deze taak van voorlichting en instructie ligt bij de werkgever.

De werkgever houdt toezicht op het naleven van de instructies gericht op veilig en gezond werken. Mogelijkheden zijn o.a. het werkoverleg, de functioneringsgesprekken en de steekproefsgewijze controle op de werkplek.

Indien een werknemer zich niet houdt aan de instructies neemt de werkgever maatregelen. De maatregel dient in verhouding te staan tot het mogelijke gevaar voor personen en omgeving door het niet nakomen van de afspraken. De maatregel kan variëren van een waarschuwing (mondeling of schriftelijk) tot een sanctie (boete en zelfs in het uiterste geval ontslag). Het doel en de werkwijze rondom het nemen van deze maatregelen zijn vooraf in samenspraak tussen werkgever en werknemer (of diens vertegenwoordiging) vastgesteld. De werkgever zorgt dat de werknemer op de hoogte is van mogelijke gevolgen en houdt bij wat hij gedaan heeft om de werknemer er toe te brengen de regels na te leven.

De werknemer is verplicht om in zijn doen en laten tijdens het werk naar vermogen zorg te dragen voor zijn eigen veiligheid en gezondheid en die van anderen. Naar vermogen wil zeggen in overeenstemming met zijn opleiding en de door de werkgever gegeven werkinstructies. Indien een werknemer tijdens de uitvoering van zijn werk de inschatting maakt dat de veiligheid en gezondheid van hem zelf of anderen in gevaar komt, meldt hij dit direct bij de werkgever en samen wordt gezocht naar een oplossing.

2. Fysieke belasting

De maatregelen gericht op het voorkomen dat boven het hoofd gewerkt wordt om met een draadijzer tang het zegel te verbreken, en met krachtinspanning de deurehendels te verdraaien en de deuren open te zetten, zijn:

Drie sterren maatregel

- o Een goede werkhoogte door gebruik te maken van een docking station, een mobiel laadplatform etc.

Twee sterren maatregel

- o Het gebruik van hulpmiddelen bijvoorbeeld verlengde draadijzertang.

De maatregelen, gericht op het verminderen van krachtinspanning bij het hanteren van de laad/losslangen, zijn:

Twee sterren maatregel

- o De tankcontainer staat net binnen de laadslang lengte (circa 6 meter) van het laad-/lospunt opgesteld wordt (niet te dichtbij of te ver af).
- o Bij de reguliere laad-/losplaatsen worden de aansluitpunten van de slangen bij voorkeur tussen heup- en schouderhoogte geplaatst.

Op basis van de risico-inventarisatie en -evaluatie dienen de medewerkers te worden voorgelicht over fysieke belasting. Bedrijven dienen de voorlichting en instructie af te stemmen op basis van de RI&E, de inhoud van de voorlichting kan namelijk per bedrijf verschillen omdat er bijvoorbeeld andere lasten worden gehanteerd, of er andere hulpmiddelen aanwezig zijn. De voorlichting dient te zijn gericht op reductie van fysieke belasting en het optimaal gebruik maken van de aanwezige hulpmiddelen binnen het bedrijf.

Hieronder worden voorbeelden beschreven van fysieke belasting waar de voorlichting op dient te worden afgestemd: tillen en dragen van bijvoorbeeld onderdelen of banden

- o duwen en trekken van bijvoorbeeld mobiele arbeidsmiddelen
- o ongunstige houdingen, zoals:
 - werken met gedraaide of gebogen rug
 - werken boven schouderhoogte
 - knielend of gehurkt werken
 - langdurig zitten

- in verkeerde houding
- staan op één been
- meer dan één uur onafgebroken op dezelfde plaats staan
- reiken over afstand
- repeterende bewegingen

3. Veiligheid

De maatregelen, gericht op het voorkomen van knel/pletgevaar door vallende lading tijdens openen van de containerdeuren, zijn:

Drie sterren maatregel

- Alleen op verzoek van de eigenaar van de lading wordt de containerdeur geopend.
- Bijzonderheden over de lading worden van te voren aan de chauffeur doorgegeven.

Twee sterren maatregel

- Er is een werkinstructie opgesteld voor het openen van de deuren. Daarin is opgenomen dat de twee deuren één voor één ontgrendeld worden. Dit geldt ook voor de twee hendels per deur. Is één hendel geopend dan is merkbaar/zichtbaar of de lading druk tegen de containerdeur. Zo ja, dan worden aanvullende maatregelen genomen.

De maatregelen, gericht om te voorkomen dat de werknemer getroffen wordt door containers bij het op en afzetten, zijn:

Drie sterren maatregel

- De laad/losregels van de klant zijn bekend en de chauffeur plaatst de oplegger op de aangegeven plaats in het laad/losgebied.
- Tijdens het op- en afzetten bevindt de chauffeur zich niet in het op-/afzet gebied van de container.

Twee sterren maatregel

- De chauffeur heeft visueel contact met de kraanmachinist. Blijf bij onduidelijkheid blijft de chauffeur buiten het laad/losgebied.

Een ster maatregel

- De chauffeur gebruikt zichtbaarheidskleding en een helm.

De maatregelen, gericht op het beperken van het aanrijdgevaar door derden op de laad- en lossterreinen, zijn:

Twee sterren maatregel

- Verkeersplan en verkeersregels, looproutes en opstelplaatsen.

Een ster maatregel

- De chauffeur draagt zichtbaarheidskleding (zie PBM).

De maatregelen, gericht op het beperken van het gevaar van vallen van hoogte vanaf de trap van de tankcontainer, zijn:

Drie sterren maatregel

- Er wordt gebruik gemaakt van een veilig bordes (vast of mobiel) om het tankbordes te betreden.

Twee sterren maatregel

- De vaste containertrap verkeert in veilige staat (zie checklist 1).

Een ster maatregel

- De chauffeur gebruikt schoenen met slip vaste zolen in goede staat.

De maatregelen, gericht op het voorkomen van valgevaar tijdens werkzaamheden op het tankbordes bij ontbreken van een degelijk hekwerk en valbeveiligingssysteem, zijn:

Drie sterren maatregel

- Er wordt gewerkt vanaf een veilig bordes (vast of mobiel).
- Er is een demontabel hekwerk die veilig te plaatsen is op het tankbordes.

Twee sterren maatregel

- Het tankbordes verkeert in veilige staat.

De maatregelen, gericht op het voorkomen van valgevaar tijdens de aanwezigheid op het tankbordes die voorzien is van alleen hekwerk langs het lange deel van het bordes, zijn:

Drie sterren maatregel

- Er is een veilig bordes (vast of mobiel) waarvan af het tankbordes betreden kan worden.

- Er is een demontabel hekwerk die voldoet en veilig te plaatsen is.
- Twee sterren maatregel
- De veilig staat van het bordes wordt periodiek gecontroleerd.

De maatregelen, gericht op het beperken van knelgevaar van handen door het dichtvallen van het mangatdeksel, zijn:

Twee sterren maatregel

- Het deksel heeft handvatten.

Een ster maatregel

- De chauffeur gebruikt handschoenen die geschikt zijn voor de eigenschappen van de lading.

4. Vervoer van gevaarlijke (vloeistoffen)

Uitgangspunt is dat de chauffeur geschoold is en het transport verloopt conform de van toepassing zijnde ADR-regeling, zoals de aanwezigheid van de gevarenkaart. De aanvullende maatregelen zijn gericht op het voorkomen van de blootstelling aan de stoffen en indien het zich voordoet aan het beschermen van de chauffeur tegen de gevolgen. Het instrument 'veilig verladen' van Gezond Transport voorziet de werkgever en chauffeur van gekoppelde informatie van de aard van de stof en de laad-/losmethode. Het laad-/losstation dient de laad-/losprocedure, de voorzorgsmaatregelen en de calamiteitenregeling ter beschikking te stellen.

De maatregelen, gericht op het voorkomen van blootstelling aan gevaarlijke stoffen tijdens het containertransport, zijn:

Twee sterren maatregel

- Men dient in de RI&E gevaarlijke stoffen te hebben opgenomen met daarin beschreven in welke situaties de werknemers te maken kunnen krijgen met vergifting. Welke enerzijds gericht is op preventief inventariseren.
- De werkgever is vooraf de werkzaamheden op de hoogte van eventuele gevaarlijke stoffen. Op basis van de informatie vanuit de meldingsplicht van de opdrachtgever, nemen de werkgever en opdrachtgever samen maatregelen om de gevaarlijke stof veilig en gezond te transporteren.
- Er worden afspraken gemaakt tussen werkgever en werknemer hoe te handelen als er gevaarlijke stoffen aanwezig zijn, zonder dat deze door de opdrachtgever gemeld zijn. En als de werknemer twijfelt of een niet gemelde stof mogelijk een gevaar met zich meebrengt.

5. Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM's)

De werkgever stelt PBM's beschikbaar, onderhoudt deze periodiek en vervangt deze indien nodig.

Bij de keuze staat het gewenste beschermingsniveau voorop, maar er wordt niet voorbij gegaan aan het gebruikerscomfort. Het gebruik van de juiste PBM's is afhankelijk van de gevarenbron en blijkend uit de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E).

PBM mogen pas gebruikt worden als ze aan bepaalde kwaliteitseisen voldoen. Belangrijk is dat het PBM voorzien is van een CE-markering en een gebruiksaanwijzing. De fabrikant moet een technisch dossier van het product aanleggen en aangeven welke veiligheid van de PBM verwacht kan worden.

Daarnaast dient een ter beschikking gesteld PBM in overeenstemming te zijn met de betreffende bepalingen inzake ontwerp en constructie op het gebied van veiligheid en gezondheid, bedoeld in het Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen.

De PBM's voor de chauffeurs van Containervervoer zijn:

- Handschoenen
- Veiligheidsschoenen
- Veiligheidshelm
- Zichtbaarheids kleding

De specifieke PBM's voor de chauffeur van tankcontainervervoer zijn:

- Handschoenen (volgens gevarenkaart)
- Veiligheidsschoenen of veiligheidslaarzen (zie gevarenkaart)
- Kleding (volgens gevarenkaart)
- Oogbescherming (volgens gevarenkaart)
- Adembescherming (volgens gevarenkaart)

De standaard handschoenen voor de chauffeur van Zeecontainervervoer beschermen de handen tegen gevaren zoals snijden, pletten, scheuren, schuren en prikken wat kan ontstaan bijvoorbeeld bij het vastzetten van de twist locks en het openen van de containerdeuren. Handschoenen die bescherming bieden tegen 'mechanische gevaren' voldoen.

Controleer vooraf de geschiktheid van de handschoenen. De getallen onder het symbool met de hamer geven aan hoe sterk de handschoen is. De schaal van loopt 1 tot 5, waarbij 5 het sterkst is.

- o eerste getal: schuurweerstand (minimaal vereist)
- o tweede getal: snijweerstand derde getal: scheurweerstand
- o vierde getal: perforatieweerstand

Beoordeel de staat van de handschoenen. Ze moeten je beschermen en dat kan niet met gaten of bij hoge slijtage.

Indien de chauffeur in contact kan komen met gevaarlijke stoffen, bijvoorbeeld bij het laden en lossen van chemicaliën bij tankcontainers, beschermen de handschoenen de handen ook tegen chemische risico's. De specificatie van de noodzakelijke bescherming is terug te vinden op de gevarenkaart van de chemische stof.

De veiligheidsschoenen beschermen de voeten tegen gevaren zoals stoten en knellen. De schoenen hebben een gesloten hielpartij, een 'stalen' neus, antistatische eigenschappen, een energie-absorberende hak, een oliebestendige zool en waterafstotend bovenleer. De zolen van de schoenen hebben antislip eigenschappen (type S3).

Indien de chauffeur in contact kan komen met gevaarlijke stoffen, bijvoorbeeld bij het laden en lossen van chemicaliën bij tankcontainers, beschermen de schoenen de voeten ook tegen chemische risico's. De specificatie van de noodzakelijke bescherming is terug te vinden op de gevarenkaart van de chemische stof.

Het gebruik van een veiligheidshelm is voor de chauffeur Zeecontainervervoer bijvoorbeeld verplicht op laad-losterreinen waar met kranen de zeecontainers op- en af de vrachtwagen geplaatst worden. De helm beschermt het hoofd tegen vallende voorwerpen, stoten e.d. Veiligheidshelmen, die bescherming bieden tegen mechanische gevaren' voldoen.

Zichtbaarheidskleding zorgt ervoor dat de chauffeur bijvoorbeeld op het laad-losterrein of langs de weg tijdig gezien wordt als een persoon. Een goed contrast tussen de fluorescentie en achtergrond en een voldoende groot reflecterend oppervlak zijn vereist. Het reflecterend oppervlak bestaat meestal uit twee banen of horizontaal of verticaal. Zichtbaarheidskleding kan bestaan uit bijvoorbeeld een verkeersvest wat over de kleding gedragen wordt. Of de slechtweerkleding (werkjas of doorwerkjas) of zomerkleding (t-shirt) wordt verhoogd zichtbaar gemaakt door reflecterende banen.

Indien de chauffeur in contact kan komen met gevaarlijke stoffen, bijvoorbeeld bij het laden en lossen van chemicaliën bij tankcontainers, worden niet alleen de handschoenen en de veiligheidsschoenen aangepast, maar beschermen ook de kleding, oogbescherming en adembescherming de chauffeur tegen chemische risico's. De specificatie van de noodzakelijke bescherming is terug te vinden op de gevarenkaart of veiligheidsinformatieblad (VIB) van de chemische stof en blijkt uit de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E).